

SLOGAN 1MALAYSIA DALAM KONTEKS EVOLUSI DEMOKRASI MALAYSIA

KAMARUDDIN MOHD. SAID

ABSTRAK

Institusi politik moden telah sekian lama memanfaatkan slogan sebagai alat untuk mempromosikan visi serta agenda pemimpin utama politik negara. Sejarah perkembangan politik Malaysia, sejak perjuangan mencapai kemerdekaan pada penghujung dekad 1940an hingga kini, mencatatkan kelahiran dan penggunaan berbagai slogan oleh para pemimpin utama organisasi politik yang berkuasa. Makalah ini membicarakan kelahiran dan penggunaan slogan politik oleh para pemimpin UMNO sejak zaman Dato' Onn yang mengasaskan penubuhan parti tersebut hingga ke era Dato' Seri Mohd Najib Tun Razak, Perdana Menteri Malaysia kini. Menerusi penelitian terhadap berbagai slogan politik ini ingin dibuktikan bahawa mesej yang dibawa menerusi setiap slogan, pada umumnya, selari dengan kondisi dan kesedaran sosio-politik zamannya. Slogan 1Malaysia dilahirkan oleh kondisi sosio-politik Malaysia Abad ke-21 dan oleh keputusan Pilihan Raya Umum Malaysia 2009.

Kata kunci: Politik Malaysia, 1Malaysia, Najib Tun Razak, Slogan Politik, UMNO

ABSTRACT

Modern political institution has been making use of slogan as a political instrument to promote vision and political agendas of key national-leaders. Since the era of nationalism fighting for independence in the late of 1940s until now, the political history of Malaysia has witnessed numerous political slogans been introduced and used by key leaders of the ruling political parties. This article discusses the usage of political slogans by UMNO leadership from the era of Dato' Onn Jaafar to the era of Dato' Seri Najib Tun Razak, the present President of UMNO and the Prime Minister of Malaysia. Studying the chronological order of appearances and usages of political slogans over the years would enable us to understand the Malaysian political and social backgrounds that gave birth to these slogans.

Keywords: Malaysian Politic, 1Malaysia, Najib Tun Razak, Politic Slogan, UMNO

PENDAHULUAN

Institusi politik moden, sama ada di bawah sistem demokrasi berperwakilan ataupun di bawah sistem oligarki, telah sekian lama menggunakan slogan untuk mempromosikan visi serta agenda pemimpin utama politik negara. Sejak proses politik demokrasi mula diamalkan di Malaysia, slogan mula memainkan peranannya untuk memujuk dan mendapatkan sokongan daripada warga organisasi politik dan juga para pengundi. Setiap slogan yang diguna pakai oleh para pemimpin politik Malaysia tentulah telah melalui satu proses pemikiran yang teliti supaya mencapai matlamat penggunaannya, iaitu untuk mendapatkan sokongan politik para pengundi menerusi proses demokrasi berperwakilan. Makalah ini membincangkan kelahiran slogan 1Malaysia dalam konteks evolusi kelahiran dan penggunaan berbagai slogan politik dalam sejarah kepimpinan politik Malaysia menerusi UMNO, sejak era perjuangan nasionalisme pra merdeka pimpinan Dato' onn Jaafar hingga kini, iaitu era Dato' Seri Mohd. Najib Tun Razak.

Banyak kajian tentang amalan sistem demokrasi yang dilakukan di Britain dan Amerika Syarikat kini menekankan bahawa sistem tersebut sedang mengalami proses audit, iaitu proses menilaikan sejauhmana prinsip-prinsip demokrasi benar-benar diamalkan (Beetham & Weir 1998, Shapiro 2001). Dalam zaman kehebatan teknologi maklumat dan global kini, amalan demokrasi turut mengalami perubahan (Goodhart 2005). Teori "hegemoni" ciptaan Gramsci yang sebelum ini sering digunakan pakai untuk memahami tingkah laku demokrasi tidak lagi mencukupi untuk menerangkan tentang minda para pengundi terhadap pihak pemerintah (Gill 2003). Dunia telah berubah, dan demokrasi juga sedang mengalami perubahan. Dan dalam konteks perubahan ini, slogan yang diguna pakai oleh pemimpin politik juga menghadapi proses audit demokratiknya sendiri.

SLOGAN 1MALAYSIA DATO' SERI NAJIB TUN RAZAK

1Malaysia: 'Rakyat Didahulukan, Pencapaian Diutamakan' ialah satu gagasan sosial, ekonomi dan politik yang ditujukan kepada semua rakyat Malaysia yang berbilang etnik. Gagasan yang diungkapkan oleh YAB Datuk Seri Najib Razak, Perdana Menteri Malaysia ke- Enam (sejak 3

April 2009) ini menekankan tiga perkara: (1) Peluang hidup yang lebih baik terbuka kepada semua rakyat Malaysia tanpa mengira latar belakang etnik dan sub-etnik, (2) Meneruskan prestasi pembangunan dan perindustrian yang tinggi bagi Malaysia selari dengan hasrat Wawasan 2020, dan (3) Memupuk perpaduan rakyat berteraskan perasaan hormat-menghormati dan kepercayaan satu sama lain.

Slogan 1Malaysia diperkenalkan setelah Barisan Nasional, yang dipimpin oleh Tun Abdullah Ahmad Badawi, mencapai kemenangan tipis dalam Pilihan Raya Umum pada 2008. Keputusan pilihan raya umum tersebut jelas membayangkan bahawa UMNO dan Barisan Nasional tidak mendapat sokongan padu daripada para pengundi Malaysia, khususnya pengundi Melayu. Oleh itu, slogan ini 1Malaysia tidak ditujukan kepada orang Melayu sahaja, malah ditujukan kepada seluruh rakyat Malaysia yang berbilang kaum, berdasarkan tiga rasional di atas.

Ungkapan “Rakyat Didahulukan” ini, secara berdiplomasi, mengutarakan gagasan kesaksamaan peluang bagi semua rakyat. Konsep “hak istimewa” Orang Melayu dan Bumiputera Sabah dan Sarawak yang termaktub dalam Perkara 153 Perlembagaan Malaysia dan Dasar Ekonomi Baru (DEB-1970-1990) akan mengalami perubahan dari segi pelan tindakannya, walaupun peruntukan Perlembagaan tersebut tidak akan dipinda. Hal ini terjadi bukan kerana orang Melayu tidak lagi bersatu dan bersepakat menyokong golongan nasionalis (UMNO) yang menggubal Perkara 153 tersebut dan juga yang telah melaksanakannya menerusi Dasar Ekonomi Baru (DEB) pada dekad 1970an dan 1980an. Walaupun pelbagai program tindakan afirmatif yang bertujuan membantu memperbaiki taraf hidup orang Melayu dan Bumiputera Sabah dan Sarawak berterusan dalam dekad 1990an, terdapat bukti bahawa sokongan pengundi Melayu terhadap UMNO semakin merosot, khususnya sejak penghujung dekad 1990an tersebut. Ini membayangkan bahawa pengundi Melayu tidak lagi berpegang kepada alasan terhutang budi kepada DEB lalu memberikan sokongan kepada UMNO dan Barisan Nasional. Oleh itu, konsep 1Malaysia, diandaikan oleh kepimpinan UMNO, walaupun akan mengguriskan hati pengundi Melayu, tetapi impak politiknya terhadap UMNO mungkin kecil kerana majoriti pengundi Melayu telahpun memperlihatkan sikap politiknya tidak menyokong parti tersebut. Dengan demikian, UMNO memberikan perhatian kepada para pengundi bukan Melayu dengan menekankan prinsip keadilan sosial yang terkandung

dalam konsep 1Malaysia. Di bawah konsep 1Malaysia, dasar tindakan afirmatif yang dilaksanakan menerusi DEB akan diteruskan, tetapi turut mengambil kira soal keadilan untuk seluruh rakyat Malaysia yang berbilang kaum (Bernama 15 Jun 2009). Konsep 1Malaysia ini berpegang kepada lapan nilai utama, iaitu: mengutamakan budaya kecemerlangan dalam prestasi kerja, ketabahan dalam pelaksanaan tugas, rendah hati dan berbudi bahasa, penerimaan terhadap kepelbagaian, kesetiaan kepada Raja dan Negara, meritokrasi dan mengiktiraf pencapaian, pencapaian pendidikan dan mempertahankan integriti (Jabatan Penerangan Malaysia Jun, 2009).

Ungkapan “Pencapaian Diutamakan” ini merujuk kepada agenda pembangunan, perindustrian dan pencapaian Wawasan 2020 yang telah diumumnya pada 1991 (oleh Tun Dr. Mahathir). Malah secara implisit, gagasan 1Malaysia ini menekankan bahawa demi menjamin penerusan dan prestasi agenda pembangunan negara maka prinsip kesaksamaan peluang bagi semua rakyat Malaysia perlu diberikan perhatian yang serius dari segi perlaksanaannya. Tersirat dalam slogan ini ialah prinsip meritokrasi, keadilan semula jadi dan kepentingan dialog antara etnik yang akan diguna pakai bagi menentukan siapakah yang akan mendapat layanan yang setimpal daripada pihak Kerajaan.

KONSEP “SLOGAN POLITIK”

Slogan ialah ungkapan pendek atau motto yang mudah diingat yang digunakan pakai secara berulang-ulang dalam dunia politik, perniagaan, keagamaan dan sebagainya sebagai satu cara menanamkan sesuatu mesej ke dalam minda orang ramai atau kumpulan sasaran. Sesuatu slogan boleh juga digabungkan dengan simbol imejan atau grafik, warna, bunyi, muzik, stuktur fizikal dan sebagainya. Slogan diguna pakai dalam bentuk lisan (laungan dan retorik pidato dan siaran radio), cetakan akhbar, risalah, buku, dan kain rentang, tayangan televisyen dan sebagainya. Kini, dalam era digital, slogan tersebar menerusi ruang siber. Malah slogan juga boleh wujud secara terpendam sebagai simbol ikon zahir, sebagai contoh, sebuah tugu, menara dan sebagainya.

Dalam dunia politik, sama ada yang mengamalkan demokrasi atau tidak, slogan politik yang ringkas tetapi mengandungi makna yang luas dan mendalam memainkan peranan penting dalam usaha sesuatu organisasi atau parti politik itu untuk mendapatkan sokongan ramai. Slogan berfungsi

menanamkan inti ideologi ke dalam minda kumpulan sasaran (Fawler 1979, Van Dijk 1998). Dalam sistem politik yang demokratik, slogan digunakan oleh parti-parti untuk memujuk para pengundi supaya mempunyai keyakinan dan memberikan undi mereka kepada parti berkenaan.

SLOGAN DATO' ONN

Ketika Dato' Onn Ja'afar berusaha menyatukan orang Melayu supaya bangkit dan bersatu menentang penubuhan Malayan Union oleh pihak berkuasa kolonial Inggeris pada 1946, beliau menggunakan slogan "Hidup Melayu" (Anwar Abdullah 2004). Empat ucapan pentingnya sebagai Presiden pengasas UMNO (1946-1951) diakhiri dengan laungan "Hidup Melayu". Kali pertama Dato' Onn melaungkan slogan ini ialah ketika menamatkan ucapan sulungnya sebagai Pengerusi Kongres Melayu Pertama (yang melahirkan UMNO) pada 1 Mac 1946, di Kelab Sultan Sulaiman, Kuala Lumpur. Slogan ini dilaungkan setelah beliau merayu supaya orang Melayu ketika itu bersatu dan berusaha supaya, "...Insya-Allah pada suatu hari kita akan hidup di dalam cahaya sinaran kemerdekaan sama taraf dengan orang yang merdeka dan menjadi kemegahan kepada diri kita sendiri" (Abdul Rahman Abdul Aziz & Mustapa Kassim-Dato' Onn Jaafar 2009: 5). Tidak syak lagi bahawa dengan slogan "Hidup Melayu" tersebut Dato' Onn telah berjaya memujuk orang Melayu supaya bersatu menentang penubuhan Malayan Union oleh kuasa kolonial Inggeris di Tanah Melayu. Kerana perpaduan Melayu ketika itu, dan dengan sokongan Raja-Raja Melayu yang turut mengiktiraf kepimpinan Dato' Onn, maka Malayan Union telah dibubarkan tidak lama setelah ia ditubuhkan. Sebagai ganti, kuasa kolonial telah menubuhkan Kerajaan Persekutuan Tanah Melayu di mana Raja-Raja Melayu terus bersemayam di kemuncak sistem pentadbiran Negeri-Negeri Melayu, kecuali Melaka dan Pulau Pinang.

Penggunaan slogan "Hidup Melayu" tersebut, besar kemungkinan, mengingatkan orang Melayu ketika itu akan slogan yang telah diguna pakai oleh Hang Tuah, pahlawan Melayu dalam zaman Kesultanan Melayu Melaka Abad ke-15 dan awal Abad ke-16, iaitu "Tak akan Melayu hilang di dunia". Slogan tersebut dilaungkan oleh Hang Tuah ketika beliau bermati-matian mengetuai para pahlawan Melaka melawan serangan Majapahit pada 1509. Slogan tersebut tidak dapat menyelamatkan Melaka

daripada ditawan oleh Portugis dua tahun kemudian. Kejatuhan Melaka telah memulakan kemasukan dan dominasi kuasa-kuasa asing (Portugis, Belanda, Inggeris, Jepun dan Inggeris sekali lagi) di Tanah Melayu. Ketika Dato' Onn melaungkan slogan "Hidup Melayu" tersebut, Tanah Melayu, khususnya Melaka, telah pun dikuasai oleh kuasa-kuasa asing selama 435 tahun. Walaupun semangat perpaduan politik Melayu telah dapat dibangkitkan oleh Dato' Onn, beliau telah tidak berjaya memujuk ahli-ahli UMNO untuk menjadi parti tersebut sebuah parti berbilang kaum dengan alasan untuk mempercepatkan pencapaian kemerdekaan Tanah Melayu. Namun begitu, dalam ucapan terakhirnya sebelum menamatkan tugasnya sebagai Presiden UMNO pada 25 Ogos 1951, beliau tidak lagi melaungkan slogan tersebut. Ketika Dato' Onn memimpin dua buah parti barunya, iaitu Independence of Malaya Party (IMP) dan Parti Negara, beliau tidak mempunyai sebarang slogan yang dapat membantu mempopularkan partinya itu di kalangan orang Melayu. Namun begitu, Dato' Onn telah diberikan gelaran "Pengasas UMNO".

SLOGAN TUNKU ABDUL RAHMAN

Ketika Tunku Abdul Rahman menggantikan Dato' Onn sebagai Presiden UMNO, beliau tidak melaungkan sebarang slogan politik. Ungkapan "Merdeka" diguna pakai dalam ucapan sulungnya sebagai Presiden UMNO, tetapi tidak dilaungkan sebagai satu slogan. Ini ialah kerana Tunku bimbang jika laungan slogan tersebut akan menyebabkan Inggeris memandang serong kepadanya sebagai pemimpin organisasi politik Melayu yang berpengaruh (Ramlah Adam 2005: 114). Sebetulnya, ungkapan "Merdeka" telah pun disebut-sebut oleh Dato' Onn beberapa bulan sebelum beliau meninggalkan UMNO. Namun begitu, Tunkulah yang tidak berselindung lagi apabila bercakap tentang kemerdekaan:

"Tetapi kita mestilah ingat kiranya kita hendak timbang-menimbang di atas perasaan hawa nafsu bangsa-bangsa asing (penduduk berketurunan Cina dan India ketika itu) apakah yang akan jadi kepada bangsa Melayu kita, dan apakah maknanya yang terkandung di dalam Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu? (yang diperjuangkan oleh Dato' Onn). Ini negeri hak Melayu dan berilah kelebihan kepada Melayu...

Seperkara lagi yang penting bagi kita pada masa ini ialah kemerdekaan. Adapun cita-cita itu berpatutan dengan keadaan masa sekarang semua jiran

kita ada di sekeliling kita telah merdeka! Lihatlah Thailand, Indonesia dan Filipina. Mereka adalah bangsa yang merdeka. Maka mengapa dan apakah sebabnya kita tidak mendapat kemerdekaan?... Pada masa ini cogan yang kita pakai ialah “Merdeka”... Orang Melayu kita menaruh cita-cita untuk mencapai kemerdekaan itu dengan jalan perlembagaan... Negeri ini diterima daripada Melayu maka patutlah diserahkan balik kepada Melayu”. (Abdul Rahman Abdul Aziz & Mustapa Kassim – Tunku Abdul Rahman 2009: 5-6).

Tetapi pada 1952, Tunku mencadangkan supaya ungkapan “Tabik Tuan” yang diucapkan oleh orang Melayu ketika berhadapan dengan pegawai kolonial Inggeris ditukar kepada ungkapan “Merdeka”. Slogan “Merdeka” ini mengisi kalbu politik Melayu hingga Ogos 1957, ketika mereka turut mengikuti program UMNO untuk menjadikan Islam sebagai agama rasmi Kerajaan Persekutuan, Bahasa Melayu sebagai bahasa rasmi dan kebangsaan, memperhalusi dasar kerakyatan bagi orang Cina dan India, memperhalusi soal hak istimewa orang Melayu dan kedudukan Raja-Raja Melayu sebagai ketua Kerajaan Persekutuan dan Merdeka kelak. Kesemua perkara ini diperincikan untuk mengisi Perlembagaan Persekutuan yang baru. Kesemua agenda ini menjadi slogan dalam kalbu orang Melayu pra-Merdeka.

Tunku menjadi Presiden UMNO selama 20 tahun (1951-1971). Setelah berjaya merundingkan kemerdekaan Persekutuan Tanah Melayu dengan pihak British, beliau memegang jawatan Perdana Menteri sejak 1957 hingga 1970. Di sepanjang kerjaya politiknya ini Tunku telah berhadapan dengan pilihan raya kedua pada 1959, pembentukan Malaysia pada 1963, tindakan konfrantasi oleh Indonesia (1963-65), pilihan raya ketiga (1964), Singapura keluar dari Malaysia (1965), pilihan raya keempat (1969) dan peristiwa 13 Mei (1969). Kesemua episod ini boleh dianggap sebagai peristiwa politik yang cukup besar dan penuh dengan ketegangan dan tidak dapat dibantu oleh slogan politik dalam suasana yang tenteram. Namun begitu, ketegangan yang dicetuskan oleh peristiwa-peristiwa tersebut berkemungkinan besar telah melahirkan pelbagai slogan terpendam, misalnya hadapi “Ganyang Malaysia” (oleh Sukarno), di kalangan orang Melayu dan rakyat berbilang kaum Persekutuan Tanah Melayu dan Malaysia dan memberikan impak positif dan negatif terhadap kepimpinan Tunku dan UMNO. Walaupun begitu, setelah tercetusnya peristiwa 13 Mei, politik Malaysia mula memasuki era baru, iaitu era pasca-13 Mei yang menyaksikan gaya kepimpinan

Tun Abdul Razak yang melahirkan beberapa slogan politik baru. Namun begitu, Tunku telah diberikan gelaran “Bapa Kemerdekaan Malaysia”.

SLOGAN TUN ABDUL RAZAK

Tun Abdul Razak ialah Perdana Menteri Malaysia kedua dan Presiden UMNO ketiga. Beliau memegang jawatan Perdana Menteri (1970-1976) setelah Tunku Abdul Rahman meletakkan jawatan ekoran teretusnya peristiwa 13 Mei dan penggantungan Parlimen Malaysia. Sebelum memegang jawatan Perdana Menteri, Tun Abdul Razak memegang jawatan Pengarah Majlis Gerakan Negara, badan pemerintah Negara Malaysia yang ditubuhkan di bawah undang-undang Darurat, setelah teretus peristiwa 13 Mei tersebut.

Peristiwa pergaduhan kaum yang telah terjadi itu dengan sendirinya telah melahirkan slogan terpendam yang besar, iaitu “13 Mei, Satu Pengajaran” dan “13 Mei, Jangan Berulang Lagi” yang disebut berulang kali bukan sahaja oleh Tun Razak, bahkan juga oleh para pemimpin UMNO yang lain. Slogan ini lahir sebagai satu mesej hitam yang memberikan kesan yang positif dari segi mengawal kelakuan politik rakyat Malaysia. Selama lebih daripada 25 tahun, ketenangan politik perkauman di Malaysia telah dapat dipertahankan dengan pujukan slogan terpendam ini.

Sebelum itu, slogan politik Tun Abdul Razak telah muncul secara halus dalam bentuk “Laporan Razak”(1957), iaitu dokumen berkaitan situasi dan dasar pelajaran kebangsaan yang dibentangkannya serta dilaksanakan oleh Kerajaan setelah kemerdekaan tercapai. Laporan Razak ini dihasilkan berdasarkan “Penyata Razak” yang telah dibentangkan pada 1956, hasil kajian yang dibuat oleh satu jawatankuasa khas yang dipengerusikan oleh Tun Abdul Razak sendiri yang berjawatan Menteri Pelajaran dalam era pra-Merdeka. Oleh itu, “Dasar” dan “Sistem Pelajaran Kebangsaan” ialah satu slogan yang menyatakan hasrat serta matlamat institusi pendidikan formal negara ke arah melahirkan generasi muda yang bukan sahaja mempunyai pelajaran yang mencukupi bahkan juga dapat hidup dalam masyarakat yang berbilang kaum. Seiring dengan kewujudan dasar pelajaran ini, Tun Abdul Razak juga melaksanakan program mengangkat darjat bahasa Melayu sebagai Bahasa Kebangsaan dan bahasa pengantar bagi Sistem Pelajaran Kebangsaan Persekutuan Tanah Melayu yang merdeka. “Bahasa Jiwa

Bangsa” ialah slogan yang diguna pakai dalam usaha mempertingkatkan darjat bahasa Melayu sebagai Bahasa Kebangsaan Persekutuan Tanah Melayu.

Sebagai Timbalan Perdana Menteri dalam tahun-tahun awal era kemerdekaan, Tun Razak mula dikenali sebagai seorang tokoh pembangunan, khususnya pembangunan luar-bandar. Oleh itu, ungkapan “Pembangunan” ialah slogan utama yang diguna pakai oleh Tun Abdul Razak. Penubuhan Lembaga Kemajuan Tanah Persekutuan (Felda) ialah salah satu langkah untuk mengisi agenda pembangunan masyarakat luar bandar, khususnya masyarakat Melayu. Kejayaan beliau menubuhkan Felda pada 1956 untuk melaksanakan program pembangunan pertanian moden yang melibatkan penduduk desa yang ketiadaan tanah menjadi mercu tanda kejayaan Tun Abdul Razak hingga kini (Rokiah Talib 2009). Dengan demikian, Felda telah menjadi satu jenama yang memperagakan satu slogan pembasmian kemiskinan serta program pembangunan yang dilaksanakan oleh Tun Abdul Razak.

Slogan Tun Abdul Razak yang terpenting ialah “Rukun Negara” (1970) dan “Dasar Ekonomi Baru” (DEB, 1971) mempunyai impak berterusan hingga kini. Rukun Negara ialah satu himpunan prinsip lima perkara yang diharapkan menjadi panduan kehidupan rakyat Malaysia setelah mengalami peristiwa pergaduhan kaum 13 Mei 1969. Oleh itu Rukun Negara turut berperanan sebagai satu slogan pujukan yang menggariskan hala tuju kehidupan masyarakat Malaysia dalam jangka panjang, iaitu pengekalan kestabilan dan keharmonian sosial. Rukun Negara mengandungi lima slogan yang juga merupakan gagasan besar yang ingin dicapai oleh Tun Abdul Razak, iaitu:

- (1) Mencapai perpaduan dengan lebih erat dalam kalangan seluruh masyarakatnya;
- (2) Memelihara satu cara hidup demokratik;
- (3) Mencipta satu masyarakat yang adil di mana kemakmuran negara akan dapat dinikmati bersama secara adil dan saksama;
- (4) Menjamin satu cara yang liberal terhadap tradisi-tradisi kebudayaannya yang kaya dan berbagai-bagai corak,
- (5) Membina satu masyarakat progresif yang akan menggunakan sains dan teknologi moden (www.penerangan.gov.my).

Paling penting ialah pengumuman dan pelaksanaan DEB, iaitu satu pelan induk pembangunan yang mengandungi dua matlamat iaitu pembasmian kemiskinan rakyat dan penyusunan semula struktur sosio-ekonomi masyarakat Malaysia yang berbilang kaum supaya jurang kaya-miskin yang lebar berdasarkan perbezaan kaum dapat diperkecilkan. Sebagai permulaan, DEB ini dilaksanakan menerusi Rancangan Malaysia Kedua (1971-1975). Mesej Tun Abdul Razak yang terpancar menerusi slogan “DEB” ini disampaikan dalam ucapan beliau sebagai Presiden UMNO pada Perhimpunan Agung UMNO 1971:

“Kerajaan sedar bahawa perpaduan negara tidak akan wujud sekiranya kedudukan ekonomi yang tidak seimbang di kalangan rakyat pelbagai kaum tidak diatasi dan kemajuan serta kemakmuran negara tidak dinikmati dengan lebih adil dan saksama. Dari itu, perlulah bagi kerajaan menjalankan rancangan-rancangan yang telah disusun supaya matlamat merapatkan jurang perbezaan di antara golongan yang berada dan tidak berada dapat dicapai dengan seberapa segera. Tetapi saya suka menegaskan di sini bahawa dalam melaksanakan dasar ini kita akan bersifat adil kepada semua pihak. Kita tidak sekali hendak mengambil atau merampas hak-hak yang ada pada orang bukan Melayu. Sebaliknya kita harap dan percaya yang mereka itu akan memberi kerjasama untuk menjalankan dasar bagi mewujudkan perpaduan penduduk-penduduk daripada pelbagai kaum dan menjamin keselamatan dan keutuhan negara kita”. (Abdul Rahman Abdul Aziz & Mustapa Kassim – Tun Abdul Razak Hussein 2009: xxiv).

Penubuhan Institut Teknologi MARA, singkatannya ITM (1967) dan Universiti Kebangsaan Malaysia juga merupakan hasil usaha Tun Abdul Razak. ITM ditubuhkan sebagai lanjutan daripada Dewan Latihan RIDA (1956) yang kemudiannya bertukar nama kepada Maktab MARA (1964). ITM ialah nama baru dengan pengisian baru program pendidikan profesional yang dilaksanakan oleh Tun Abdul Razak sebagai Perdana Menteri dan Menteri Pembangunan Luar Bandar ketika itu (Rokiah Talib 2009). UKM pula ditubuhkan oleh Tun Abdul Razak untuk menjadi tonggak kepada Sistem Pendidikan Kebangsaan yang juga diasaskan oleh beliau sejak 1957 lagi. Gabungan kewujudan ITM dan UKM boleh dianggap sebagai “laungan” slogan pembangunan pendidikan bagi generasi muda daripada kawasan luar bandar yang sebahagian besarnya terdiri daripada orang Melayu dan Bumiputera Sabah dan Sarawak.

Penubuhan Barisan Nasional hasil gabungan parti-parti politik pada 1974 bukan saja memulakan satu era baru bagi politik Malaysia kerana ia melahirkan satu slogan dan amalan baru mengenai perkongsian kuasa. Lambang neraca yang digunakan oleh Barisan Nasional menjadi satu ikon slogan politik yang dapat bertahan hingga ke hari ini. Tun Abdul Razak sering digelar “Bapa Pembangunan Malaysia”.

SLOGAN TUN HUSSEIN ONN

Tun Hussein Onn memegang jawatan Perdana Menteri Malaysia yang ketiga pada tahun 1976, menggantikan Tun Abdul Razak yang meninggal dunia secara mengejut. Walaupun beliau ialah anak kepada pengasas UMNO iaitu Dato’ Onn dan sebelum itu memegang jawatan Timbalan Perdana Menteri di bawah Tun Abdul Razak, namun beliau tidak bersedia dengan visi dan slogan kepimpinannya dalam memenuhi tugas mengejut yang disandangnya itu. Pada umumnya Tun Hussein Onn menjalankan tugasnya meneruskan segala perancangan yang telah diatur oleh Tun Abdul Razak, terutamanya meneruskan pelaksanaan DEB menerusi Rancangan Malaysia Ketiga (1976-1980). Dalam ucapan sulungnya sebagai Presiden UMNO pada 1976, Tun Hussein Onn membayangkan slogan UMNO pimpinannya, iaitu “Keadilan dan Kesaksamaan”. Kata beliau:

“Sekalipun UMNO itu mewakili dan menyuarakan hak orang Melayu, saya inginlah memberikan jaminan bahawa pelaksanaan dasar kerajaan yang didukung oleh UMNO ialah keadilan dan kesaksamaan atau justice and fairplay”. (Abdul Rahman Abdul Aziz & Mustapa Kassim – Tun Hussein Onn 2009: 18).

Pada 1977, dalam ucapannya sebagai Presiden UMNO, Tun Hussein Onn telah mengumumkan satu “seruan baru” yang akan diguna pakai oleh parti tersebut, iaitu “Bersatu”. Kata beliau:

“BERSATU dengan menyatu padu serta mengembelengkan kekuatan kita.
Kita BERSATU mempertahankan kemerdekaan dan kedaulatan negara.
Kita BERSATU menjamin keselamatan negara.
Kita BERSATU mengeratkan perpaduan dan persefahaman.
Kita BERSATU menjayakan pelaksanaan Rancangan Malaysia Ketiga, dan
Kita BERSATU mencapai matlamat Dasar Ekonomi Baru”.

Cukup jelas di sini bahawa Tun Hussein Onn memasukkan lima agenda besar yang telah dirancang oleh pemimpin UMNO yang terdahulu ke dalam satu karung slogan, iaitu “Bersatu.”

Dalam era kepemimpinan Tun Hussein, Kerajaan telah menubuhkan Permodalan Nasional Berhad (PNB) pada 1978 dan kemudiannya melancarkan skim Amanah Saham Nasional pada 1981 sebagai satu kaedah bagi golongan Bumiputra membeli dan memiliki saham syarikat-syarikat awam di Malaysia. PNB, menerusi beberapa lagi skim saham amanahnya telah memainkan peranan sebagai agensi Kerajaan yang menghubungkan orang Melayu dan Bumiputra Sabah dan Sarawak dengan pasaran saham di Malaysia. Nama PNB dan skim amanah saham yang dilancarkannya boleh dikatakan telah menjadi popular sebagai salah satu slogan di bawah payung DEB. Tun Hussein seringkali digelar sebagai “Bapa Perpaduan Malaysia”.

SLOGAN TUN DR. MAHATHIR MOHAMAD

Tun Dr. Mahathir Mohamad Menjadi Perdana Menteri Malaysia yang keempat selama 22 tahun (1981-2003). Di sepanjang zaman kepimpinannya, beliau boleh dikatakan paling banyak mencetuskan idea baru untuk dilaksanakan oleh Kerajaan pimpinannya. Seiring dengan idea-idea barunya itu, beliau turut melahirkan ungkapan-ungkapan singkat yang berbunyi slogan. Dalam ucapannya sebagai Presiden UMNO pada 10 September 1982, Dr. Mahathir membentangkan beberapa idea besar yang mempunyai slogannya masing-masing seperti: “Bersih, Cekap dan Amanah”, “Demi Kepentingan Bangsa, Agama dan Negara”, “Dasar Pandang Ke Timur (mempelajari cara dan pengalaman Jepun dan Korea Selatan memajukan ekonomi mereka)”, “Penerapan Nilai-Nilai Islam” di Malaysia (serentak dengan penubuhan Universiti Islam Antarabangsa Malaysia dan Bank Islam), “Kepimpinan Melalui Teladan” dan “Malaysia Yang Bermaruah”. Kata Dr. Mahathir:

“Malaysia yang bermaruah ialah matlamat kita. UMNO akan menjadi teladan dan memimpin orang Melayu dan semua rakyat Malaysia ke arah matlamat yang mulia ini”. (Abdul Rahman Abdul Aziz & Mustapa Kassim – Tun Dr. Mahathir Mohamad 2009: 35).

Di sini terlihat bahawa visi besar Dr. Mahathir telah diungkapkan juga dengan slogan yang ringkas, tetapi padat dengan maksudnya yang mendalam. Selain itu, Dr. Mahathir telah melancarkan visi kepimpinannya menerusi pelaksanaan banyak lagi langkah penting seperti pengambilan semula Guthrie Corporation (yang memiliki 200,000 ekar tanah ladang getah dan kelapa sawit di Semenanjung Malaysia ketika itu) menerusi penguasaan sahamnya di pasaran saham London oleh PNB pada 1981, membangunkan Perusahaan Otomobil Nasional (Proton) pada 1983, menyiapkan kompleks UMNO berserta dengan Putra World Trade Centre pada 1985 (yang mula dirancang pembinaannya dalam era kepimpinan Tun Hussein Onn), membangunkan bandar pentadbiran Kerajaan Persekutuan di Putraya pada 1995, membangunkan koridoraya multimedia Malaysia pada 1996, membangunkan projek pembinaan Menara Berkembar Petronas, iaitu menara tertinggi di dunia ketika itu, pada 1998 dan sebagainya. Menara Berkembar Petronas ini bukan saja menjadi mercu tanda pencapaian syarikat petroliam milik Kerajaan Malaysia dalam zaman kepimpinan Dr. Mahathir, bahkan juga telah dijadikan simbol pembangunan dan perindustrian serta slogan motivasi dan jati diri masyarakat Malaysia. Namun begitu, slogan Dr. Mahathir yang mendapat sambutan yang sangat menggalakkan ialah “Wawasan 2020” yang dilancarkan pada 1991. Wawasan 2020 ialah satu pelan tindakan jangka panjang yang bertujuan menjadikan Malaysia sebuah negara maju sepenuhnya menjelang tahun 2020.

Pada penghujung kepimpinannya sebagai Perdana Menteri dan Presiden UMNO (2001), Dr. Mahathir telah melaungkan satu slogan songsang yang berbunyi “Melayu Mudah Lupa”. Slogan ini meluahkan kekecewaannya terhadap kelemahan strategi politik Melayu, termasuklah amalan politik wang dalam UMNO dan sikap sebahagian tertentu orang Melayu tidak cukup berterima kasih kepada kepimpinan UMNO yang telah berusaha membebaskan mereka daripada belenggu penjajahan dan kemiskinan dan membimbing mereka memasuki dunia pendidikan moden dan ekonomi aliran utama negara. Dr. Mahathir melepaskan kedua-dua jawatannya dengan perasaan kurang berpuas hati terhadap pencapaian pembangunan negara. Namun begitu, boleh dikatakan kesemua projek yang dibangunkan sepanjang lebih dua dekad itu telah menjadi ikon nasional dan telah melahirkan satu rangkaian slogan dalam minda rakyat Malaysia. Sebagai contoh, slogan “Malaysia Boleh” telah diguna pakai bagi membayangkan maksud bahawa Malaysia dan rakyatnya boleh mencapai pembangunan

dan kemajuan yang membanggakan. Dr. Mahathir sering diberikan gelaran “Bapa Pemodenan Malaysia”.

SLOGAN TUN ABDULLAH AHMAD BADAWI

Abdullah Ahmad Badawi menjadi Perdana Menteri Malaysia setelah Dr. Mahathir mengundurkan diri daripada jawatan tersebut pada 2003 hinggalah ke tahun 2009. Sepanjang kepimpinannya yang agak singkat, Tun Abdullah turut juga melaungkan beberapa slogan politik. Paling terkenal ialah gagasannya berkaitan “Islam Hadhari” yang mengandungi sepuluh prinsip, dan ungkapan “Cemerlang, Gemilang, Terbilang” yang merupakan matlamat yang ingin dicapai oleh masyarakat Malaysia pimpinannya. Slogan “Islam Hadhari” merujuk kepada pendekatan Islam yang mementingkan pencapaian pembangunan yang bersesuaian dengan tuntutan ekonomi global Abad ke-21. Huraian tentang Islam Hadhari ini dibentangkan oleh Tun Abdullah dalam ucapan sulungnya sebagai Presiden UMNO pada 23 September 2004. Ucapan ini disampaikan setelah UMNO dan Barisan Nasional memenangi Pilihan Raya Umum ke-11 dengan cemerlang (BN memenangi 199 daripada 219 kerusi Parlimen dan 452 daripada 505 kerusi Dewan Undangan Negeri). Tun Abdullah menekankan bahawa agenda kepimpinannya ialah untuk melahirkan modal insan berkualiti tinggi, terutamanya di kalangan orang Melayu, supaya mereka dapat bersaing dalam menghadapi cabaran ekonomi global. Oleh itu, Tun Abdullah diberikan gelaran “Bapa Pembangunan Modal Insan” Malaysia. Untuk mencapai matlamat ini, Tun Abdullah menyeru rakyat Malaysia untuk “Bekerja Bersama Saya” untuk Malaysia mencapai tahap “Cemerlang, Gemilang, Terbilang”. Ucapan sulungnya ini diakhiri dengan laungan: “Bersatu, Bersetia, Berkhidmat, Hidup UMNO, Hidup Melayu”. (Abdul Rahman Abdul Aziz & Mustapa Kassim – Tun Abdullah Ahmad Badawi 2009: 30).

Dalam ucapannya di perhimpunan agung UMNO pada 2005, Tun Abdullah tidak menimbulkan idea dan slogan baru. Tetapi pada 2006, ucapannya sebagai Presiden UMNO diisi dengan 12 gagasan kepimpinannya. Setiap gagasan dibentangkan dengan ayat-ayat panjang dan tidak dipadatkan menjadi slogan yang dapat diingati ramai. Ucapannya ini sekali lagi diakhiri dengan melaungkan slogan: “Bersatu, Bersetia, Berkhidmat, Hidup UMNO, Hidup Melayu” (Abdul Rahman Abdul Aziz & Mustapa Kassim – Tun

Abdullah Ahmad Badawi 2009: 85). Slogan yang serupa ini dilaungkan di akhir ucapannya sebagai Presiden dalam perhimpunan agung UMNO 2007 dan 2009. Walau bagaimanapun, pada Pilihan Raya Umum 2008, Barisan Nasional yang dipimpin oleh Tun Abdullah telah mencapai kemenangan tipis. Kepimpinannya telah dikritik dan beliau dicadangkan supaya meletakkan jawatan sebagai Perdana Menteri Malaysia dan juga sebagai Presiden UMNO. Pada 2 April 2009, Tun Abdullah melepaskan kedua-dua jawatan tersebut, dan tempatnya digantikan oleh Dato' Seri Najib Tun Razak.

SLOGAN 1MALAYSIA DAN AUDIT DEMOKRASI

Pilihanraya Umum 2008 berlangsung dalam situasi pegangan Melayu telah berpecah tiga, iaitu menyokong UMNO, Parti Islam Semalaysia (PAS) dan Parti Keadilan Rakyat (PKR) dan pegangan politik Cina dan India bersatu menyokong parti pembangkang (DAP). Sebelum ini, terutamanya pada Pilihan Raya Umum 2004, kuantiti undi Melayu pernah menjadi penentu kepada proses politik dan pembentukan Kerajaan Pusat dan Kerajaan Negeri (kecuali Kelantan).UMNO yang menjadi pentakrif kuasa politik nasionalis Melayu diwatak-jahatkan oleh penentangannya yang terdiri daripada orang Melayu sendiri. Dalam tahun 2008 itu, orang Melayu sedang terlibat dalam satu proses politik benci yang cukup kompleks. Kebencian antara satu sama lain bukan saja diluahkan dalam proses pilihan raya, dalam kebebasan bersuara terutamanya di ruang siber, menerusi ceramah dan khutbah di masjid-masjid, dalam dewan Parlimen dan Dewan Undangan Negeri, malah di kamar hakim dan mahkamah. Demokrasi Malaysia pada 2008 ialah demokrasi politik benci-membenci.

Keputusan Pilihanraya Umum 2008 membayangkan bahawa UMNO sedang mengalami proses “dekonstruksi”. Setelah wujud dan memainkan peranan besar sebagai sebuah parti nasionalis Melayu, kini UMNO sedang mengalami proses penyusunan semula. Ideologi nasionalisme Melayu yang diperjuangkannya sejak 1946, telah menyebabkan UMNO berjaya menyatukan suara politik Melayu, berjaya menumbangkan Kerajaan *Malayan Union* di bawah pemerintah kolonial (pada 1946) dan digantikan dengan dasar Persekutuan Tanah Melayu (1948), berjaya menyelitkan Perkara 153 (hak istimewa Orang Melayu dan Bumiputra Sabah dan Sarawak) dan 152 (bahasa Melayu sebagai bahasa rasmi) dalam Perlembagaan Persekutuan, berjaya mempertahankan Perlembagaan

(Undang-Undang Tubuh) Negeri-Negeri Melayu yang berjaya dan berjaya melaksanakan Dasar Ekonomi Baru dan Dasar Pendidikan Kebangsaan dan berjaya membangunkan Malaysia yang kini menjadi salah sebuah negara yang paling pesat membangun dan mengindustri. Sejak 2001, seperti kata Tun Dr. Mahathir, orang Melayu telah lupa akan asal usul mereka yang dhaif dan telah berjaya menikmati hasil pembangunan. Oleh itu, keputusan Pilihanraya Umum 2008 membayangkan bahawa “Agenda Melayu” dan “Ketuanan Melayu” yang menjadi misi kepimpinan UMNO sebelum ini tidak lagi menjadi keutamaan. Konsep 1Malaysia memberikan keutamaan kepada prinsip keadilan semula jadi (*natural justice*).

Konsep 1Malaysia ialah satu gagasan baru, hasil kompromi UMNO terhadap semangat Perkara 153, Perlembagaan Malaysia. Konsep “kedudukan istimewa orang Melayu” (kerana ketiadaan 1 Melayu yang menyokong agenda nasionalis) akan berubah menjadi “kedudukan istimewa semua rakyat Malaysia yang berkelayakan dan wajar diberikan bantuan.”, “Bumiputeraisme” akan berubah menjadi “Malaysianisme”. Ini bermakna bahawa prinsip meritokrasi akan dilaksanakan dengan digandungi oleh prinsip “tindakan afirmatif”. Ini juga bermakna bahawa jika golongan nasionalis telah berjaya menyusun strategi dan pelan tindakan bagi melaksanakan hasrat Perkara 153 Perlembagaan Persekutuan selama hampir 40 tahun, maka golongan nasionalis ini juga kini, yang ingin mengubahsuai pelan tindakan ini lantaran ketiadaan 1 Melayu tersebut.

PENUTUP

Walaupun gagasan 1Malaysia ini wujud akibat ketiadaan 1 Melayu yang menyokong agenda nasionalis, ia akan menjadi satu pelan tindakan jangka panjang memandangkan gagasan ini lebih berintegriti, berjiwa murni dan boleh diletakkan di singgahsana falsafah keadilan semula jadi. Gagasan 1Malaysia ini akan memadamkan perwatakan jahat Melayu dan Bumiputera di pentas nasional dan antarabangsa. Gagasan 1Malaysia akan meningkatkan darjat, jati diri, maruah dan harga diri Melayu generasi muda. Warga generasi muda ingin dilihat sebagai golongan yang berkebolehan di bawah payung meritokrasi dan bukan golongan yang “diistimewakan”. Konsep 1Malaysia ini, sebagai satu implikasi teoritis adalah selari dengan kehendak audit demokrasi yang kini sedang berkembang di negara-negara maju, terutamanya Britain dan Amerika Syarikat.

RUJUKAN

- Abdul Rahman Abdul Aziz & Mustapa Kassim. 2009. *Amanat Presiden – Dato' Onn Jaafar*. Kuala Lumpur: Berita Publishing.
- Abdul Rahman Abdul Aziz & Mustapa Kassim. 2009. *Amanat Presiden – Tunku Abdul Rahman*. Kuala Lumpur: Berita Publishing.
- Abdul Rahman Abdul Aziz & Mustapa Kassim. 2009. *Amanat Presiden – Tun Abdul Razak*. Kuala Lumpur: Berita Publishing.
- Abdul Rahman Abdul Aziz & Mustapa Kassim. 2009. *Amanat Presiden – Tun Hussein Onn*. Kuala Lumpur: Berita Publishing.
- Abdul Rahman Abdul Aziz & Mustapa Kassim. 2009. *Amanat Presiden – Tun Dr. Mahathir Mohamad*. Kuala Lumpur: Berita Publishing.
- Abdul Rahman Abdul Aziz & Mustapa Kassim. 2009. *Amanat Presiden – Tun Abdullah Ahmad Badawi*. Kuala Lumpur: Berita Publishing.
- Anuwar Abdullah. 2004. *Biografi Dato' Onn: Hidup Melayu*. Bangi: Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Beetham, D. & Stuart Weir. 1998. *Political Power and Democratic Control in Britain*. London: Routledge.
- Chilton, P. 2004. *Analyzing Political Discourse Theory and Practice*. London: Routledge.
- Eagleton, T. 1999. *The Idea of Culture*. Oxford: Blackwell.
- Fairclough, N. 1999. *Critical Discourse Analysis: the Critical Study of Language*. London: Longman.
- Fowler, R. et al. 1979. *Language and Control*. London: Routledge.
- Gill, S. 2003. *Power and Resistance in the New World Order*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Goodhart, M. 2005. *Democracy as Human Rights: Freedom and Equality in the Age of Globalization*. London: Routledge.
- Jabatan Penerangan Malaysia. 2009. <http://www.penerangan.gov.my>
- Klug, F., K. Starmer & S. Weir. 1996. *The Three Pillars of Liberty: Political Rights and Freedoms in the United Kingdom*. London: Routledge.
- Kramsch, C. 1998. *Language and Culture*. Oxford: Oxford University Press.
- Ramlah Adam. 2005. *Biografi Politik Tunku Abdul Rahman*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Rokiah Talib. 2009. *Raja Muhammad Alias: The Architect of Felda*. Bangi: Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Shapiro, I. 2001. *Democratic Justice*. Yale: Yale University Press.
- Sharkansky, I. 2002. *Slogan as policy*. *Journal of Comparative Policy*

Analysis: Research and Practice, Volume 4, Issue 1, ms. 75 – 93.

Thompson, B. J. 1988. *Ideology and Modern Culture*. London: Polity Press.

Van Dijk, T.A. 1998. *Ideology: A Multidisciplinary Approach*. Newbury Park: Sage.

Profil Penulis

Kamaruddin Mohd. Said, Ph.D

Fakulti Sains Sosial dan Kemanusiaan dan

Ketua Pusat Penerbitan dan Percetakan

Universiti Kebangsaan Malaysia

43600 Bangi, Selangor

kamaruddinsaid1988@gmail.com